

Айна ақпарат

АБАЙ ОБЛЫСЫНДА КҮЗГІ ЖИЫН - ТЕРІМ ЖҰМЫСТАРЫНЫҢ БАРЫСЫ ТАЛҚЫЛАНДЫ

Бүгін облыс әкімі Берік Уәлидің төрағалығымен кеңейтілген аппараттық кеңес өтті. Жиында Абай облысындағы күзгі жиын-терім жұмыстарының барысы және өндірістік жарақаттанудың алдын алу, қызметкерлердің еңбек қауіпсіздігі мен әлеуметтік кепілдіктерін қамтамасыз ету мәселелері қаралды. Кеңеске облыстық басқарма басшылары, өңірлік департамент жетекшілері қатысты. Аудан және қала әкімдері бей-нережим арқылы қосылды.

Күн тәртібіндегі мәселелер бойынша облыстық ауыл шаруашылығы басқармасының басшысы Ертай Қуанбаев, ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі Мемлекеттік еңбек инспекциясы комитетінің Абай облысы бойынша департаментінің басшысы Ерлан Ниятқабыев және Абай облысы бойынша «Мемлекеттік аннуитеттік компания» акционерлік қоғамы филиалының директоры Асқар Базылов баяндады.

Биыл облыс бойынша жиналатын егіс алқабы 790,9 мың гектарды құрайды. Оның ішінде 368,7 мың гектар – майлы дақылдар, 275,6 мың гектар – дәнді дақылдар, 5,5 мың гектар – картоп, 5,5 мың гектар – көкөніс және бақша дақылдары, 135,6 мың гектар – жем-шөп дақылдары.

Мемлекет басшысының егіс алқаптарын әртараптандыру жөніндегі тапсырмасына сәйкес бидай алқабы 22,5 мың гектарға қысқарып, майлы дақылдар көлемі 29,3 мың гектарға ұлғайды.

3 қыркүйектегі жедел дерек бойынша облыста 129,7 мың гектар дәнді және дәнді-бұршақты дақылдар жиналды. Бұл дәнді дақылдар алқабының 47,1 пайызын құрайды. 136,4 мың тонна астық бастырылып, орташа өнімділік гектарына 10,5 центнер болды. Сондай-ақ 1,4 мың гектардан 29,8 мың тонна картоп, 2,3 мың гектардан 59,3 мың тонна көкөніс және бақша дақылдары жиналды.

Қысқы мал азығын дайындау жұмыстары да жалғасуда. 3 қыркүйектегі жағдай бойынша 888,7 мың тонна шөп, 16,5 мың тонна пішендеме, 13,1 мың тонна сүрлем, 32,1 мың тонна сабан және 35,8 мың тонна шоғырланған жем дайындалды.

Жиналған өнімді сақтау үшін облыста жалпы сыйымдылығы 173 мың тонна болатын 3 лицензияланған элеватор және ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілердің 870,9 мың тонна өнім сақтайтын астық қоймалары бар. Қолда бар сақтау қуаттары болжамды өнім көлемін қабылдауға жеткілікті.

Биыл дәнді дақылдардың жалпы түсімі 289,4 мың тонна, майлы дақылдар өнімі 530,9 мың тонна болады деп болжануда. Күзгі жиын-терім жұмыстарын жүргізуге 21 мың тонна дизель отыны бөлінді. Егін жинауға 4 мың трактор, 2,4 мың комбайн және 700 орақ, барлығы 7 мың техника тартылған. Биыл аграршылар 361 заманауи техника сатып алып, техника паркін жаңарту деңгейі 4,1 пайызға жетті.

Облыс әкімі ауыл шаруашылығы басқармасына, аудан және қала әкімдеріне арзандатылған дизель отынын

шаруашылықтарға уақтылы жеткізуді тұрақты бақылауда ұстап, егін жинау жұмыстарын агротехникалық мерзімде аяқтауды тапсырды.

«Жалпы, егін жинау науқаны жоспарға сәйкес жүргізілуде. Дегенмен, бүгінгі талқылаудан көріп отырғанымыздай, бірқатар бағыттар бойынша жұмысты күшейту қажет. Бірінші кезекте, егін жинау қарқыны төмен аудандарға ерекше назар аудару керек. Әрбір аудан бойынша нақты жағдай сараланып, егінді жинаудың белгіленген агротехникалық мерзімдерден кешігуіне жол

берілмеуі тиіс. Екіншіден, жанар-жағармаймен қамтамасыз ету мәселесі толық бақылауда болуы қажет. Дизель отынының ауыл шаруашылығы тауар өндірушілеріне уақтылы жеткізілуі егін жинау жұмыстарының үздіксіздігіне тікелей әсер етеді. Үшіншіден, техника мен еңбек ресурстарының жеткіліктілігін алдын ала қамтамасыз ету қажет. Қажет болған жағдайда техникасы жеткілікті аудандар мен шаруашылықтардан тиісті қайта бөлу жұмыстарын ұйымдастыру керек. Төртіншіден, жиналған өнімді сақтау және өткізу мәселелері алдын ала шешілуі тиіс. Егінді жинап алғаннан кейін оны сақтайтын орын немесе өткізу мәселесі туындамауы керек. Жалпы, биылғы егін жинау науқанын сапалы әрі уақтылы аяқтау – ауыл шаруашылығы саласының ғана емес, облыстың азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз етудің маңызды шарты», – деді Берік Уәли.

Абай облысында еңбек қауіпсіздігін қамтамасыз ету бағытындағы жұмыстар жүйелі түрде жүргізілуде. Жыл басынан бері 22 кәсіпорында кәсіптік тәуекелдер бағаланып, еңбек жағдайларына аттестаттау жүргізілді. Кәсіпорындарда түсіндіру және профилактикалық шаралар тұрақты ұйымдастырылуда.

Сонымен қатар, қызметкерлерді жазатайым оқиғалардан міндетті сақтандыруға ерекше мән берілуде. Есепті кезеңде 3426 жұмыс беруші тиісті сақтандыру шарттарын жасасты. Алдағы уақытта еңбек шарттарын рәсімдеу, кәсіптік тәуекелдерді төмендету және жұмысшыларды қауіпсіздік талаптарына оқыту бойынша жұмыстар жалғасады.

Аймақ басшысы еңбек қауіпсіздігін қамтамасыз ету және жұмыскерлердің құқықтарын қорғау бағытындағы жұмысты күшейтуді тапсырды. Жұмыс берушілердің міндетті сақтандыру шарттарын жасасуын қамтамасыз ету, еңбек қауіпсіздігі талаптарын сақтау, кәсіптік тәуекелдердің алдын алу және еңбек шарттарын бірыңғай жүйеге толық енгізу бойынша нақты міндеттер жүктелді.

Абай облысының әкімдігі.

Қоғамдық қабылдау

Аудан әкімі Берік Терлікбаев сәрсенбі күні тұрғындарды жеке мәселелері бойынша қабылдады. Қабылдау барысында аудан әкімінің орынбасарлары мен саланың жауапты мамандары қатысып, тұрғындардың арыз-шағымдарына зер салды, сауалдарына жауап берді. Әр аптаның жұма күні өткізілетін қоғамдық қабылдауда тұрғындар өздерін толғандырған мәселелерін жеткізді. Атап айтар болсақ, Қалбатау ауылының тұрғыны өз кезегінде «Қаратөбе -Қалбатау» бағытына меншікті көлігімен жолаушылар тасымалдайтын маршруттық қызмет көрсетуге ұсыныс білдірді. Бұл орайда тұрғынның жүгінген сауалы бойынша мәселені оңтайлы шешу мақсатында қажетті қаражаттың алдағы уақытта болатын мәслихат отырысына ұсынылатыны, болған жағдайда да мемлекеттік сатып алу заңына сәйкес конкурс арқылы өтетіні түсіндірілді.

Сондай-ақ, тұрғындар тарапынан елді мекеннің санитарлық тазалық мәселесі, көше жарығы мен үйлеріне ауыз су тарту жайында сауалдарын алға тартты.

Тұрғындардың жеке мәселелерін тыңдаған аудан әкімі өз кезегінде қолданыстағы Заңнама аясында көтерілген мәселелердің шешу жолдарын түсіндірді.

Жалпы қоғамдық қабылдауда көтерілген барлық мәселелердің бақылауға алынатындығын жеткізген аудан әкімі, тиісті сала басшыларына нақты тапсырмалар жүктеді.

Өз тілшіміз.

Акция аясындағы сенбілік

Сенбіде аудан орталығы мен барлық елді мекенінде «Таза Қазақстан» экологиялық акциясы аясында кезекті сенбілік жұмыстары ұйымдастырылды. Сенбілік барысында аудан орталығы Қалбатау ауылының орталық көшелері мен ескерткіш маңдарында тазалық жұмыстары жүргізіліп, тұрмыстық қалдықтар жиналды. Санитарлық тазалық пен абаттандыруға бағытталған жалпыаудандық сенбілікке аудан әкімі Берік Терлікбаев қатысып, тазалық жұмыстарына атсалысып жатқан тұрғындар мен мекеме қызметкерлеріне алғысын білдірді. Сонымен қатар жауапты сала басшыларына елді мекендердің санитарлық тазалығын сақтау, көшелер мен қоғамдық орындардың көркейтілуін қамтамасыз ету және абаттандыру жұмыстарын жүйелі түрде жүргізу жөнінде нақты тапсырмалар берді.

Сенбілік барысында көшелер, аулалар және қоғамдық орындар тазаланып, аумақтарды көркейту жұмыстары жүргізілді. Қоршаған ортаны таза ұстау – әр азаматтың күнделікті мәдениетінің көрінісі. Қоршаған ортаның тазалығына үндейтін «Таза Қазақстан» акциясы аясындағы сенбілік жұмыстары аудан көлемінде әрі қарай да тұрақты түрде жалғасын табады.

Кәусар Арықханқызы.

kalba_tynysy

kalba_tynysy

@rv_media2@mail.ru

8-723-47-6-26-99

ТІЛІМ МЕНІҢ - ТІРЛІГІМНІҢ АЙҒАҒЫ

5 қыркүйек -Қазақстан Халқы Тілдері күніне орай аудандық Мәдениет сарайында «Тіл -қоғам бірлігінің негізі. Мемлекеттік тілдің мәртебесі мен қолдану аясы» атты аудандық семинар ұйымдастырылды. Аудан бойынша «Көркем тіл – көрікті өңір» айлығы аясында өткен семинарға ауданның ауылдық округ әкімдері, дербес бөлім, ұйымдар мен мекеме басшылары және кәсіпкерлер қатысты. Жарма ауданы прокуратурасының прокуроры Оралбекова Аяжан Бақытбекқызы, аудандық Мемлекеттік кірістер басқармасы Салық төлеушілермен жұмыс бөлімінің басшысы Жұмашев Нұрлан Думанұлы жиналған көпшілікке баяндама жасап, мемлекеттік тілдің мәртебесі, қолданылу аясы және тіл туралы заңнама талаптарын сақтау мәселелерін кеңінен түсіндірді. Барлық қатысушылар өз тараптарынан баяндама жасаушыларға сауалдарын жолдап, тіл заңнамасының талаптарын талқылады.

Жарма ауданы әкімдігінің аппарат басшысы Шаймұратов Қанат Рымханұлы өңірдің, тіл жанашырларына, тілге құрмет көрсетіп, жарнаманы ұлттық нақышта ұлықтап жүрген кәсіпкерлерге, жас акындарға және мемлекеттік тілдің дамуына үлес қосып жүрген азаматтарға аудан әкімі Берік Терлікбаевтың Алғыс хаттарын табыс етті.

Сонымен қатар «Үздік қазақы нақыштағы атау» номинациясының иегері – «Томпақ» ойын алаңының иесі, «Үздік жарнама» номинациясының иегерлері – ЖК «Бейсенова» «Шаңырақ» шеберханасының иесі марапатталды. Осы орайда айта кету керек, облыс орталығы Семей қаласында ұйымдастырылған «Тіл- татулық тірегі облыстық фестивалі» аймақ бойынша 6 кәсіпкердің арасында «Томпақ» ойын алаңы пен «Шаңырақ» шеберханасының иесі облыстық мәдениет басқармасының Алғыс хатымен және 100 000 теңге қаржылай сыйлыққа ие болды.

Мәдениет сарайында өткен мерекелік шара аясында өткен семинар соңында түрлі этнос ұлт өкілдері өнерлерін тарту етіп, «Ерке», «Томирис», «Кербез» би топтары ұлттық билерді орындаса, аудандық мәдениет сарайының өнерпаздары ән мен күйден шашу шашып, мерекелік көңіл-күй сыйлады.

«Ұлттың сақталуына да жоғалуына да себеп болатын нәрсенің қуаттысы -тіл» деген Ахмет Байтұрсынұлы. Әр халықтың ғасырлар бойы жинаған ақыл-ойы, дүниетанымы, салт-дәстүрі, мінез-құлқы, ана тілінен айғақталары сөзсіз. Тіл-тірліктің нәрі, ұлттың жаны, халықтың мәдени нышаны, бола-

шаққа бастар алтын көпірі. Жыл сайын дәстүрлі түрде аталып келе жатқан Тіл мерекесі -тек қазақ тілінің ғана емес, елімізде мекен ететін түрлі этнос өкілдерінің де тіліне, мәдениетіне құрмет көрсететін бірлік пен татулық мейрамы.

Бұл күннің қазақ халқы үшін орны ерекше. Себебі мемлекеттік тілдің тағдыры – тұтас елдің, егемен мемлекеттің болашағымен тікелей байланысты.

Тарихты парақтасақ, 1989 жылғы 22 қыркүйекте «Тілдер туралы» заң қабылданды. Ал мереке 1998 жылдан бастап тойланады. Сол жылдың 22 қыркүйегі Қазақстан халқы тілдері күні болып жарияланды. Алайда жиырма

жылдан кейін атаулы датаның күні өзгерді. 2017 жылдың күзінде Үкімет қаулысымен Тілдер күні 5 қыркүйекке ауыстырылды. Себебі, 5 қыркүйек – қазақ халқының тағдыры мен тілі үшін күрескен Алаш арысы, ұлт ұстазы Ахмет Байтұрсынұлының туған күні еді. Сол үшін 2018 жылдан бастап атаулы датаның күні өзгеріп, 5 қыркүйекте мерекелене бастады. Қазақ тілі қазақтың ұлт ретінде сақталып қалуының басты кепілі болды. Ғасырлар бойы талай тар жол, тайғақ кешулерді бастан өткерген ана тіліміз ұлт зиялыларының қажырлы еңбегі арқасында бүгінгі күнге жетіп отыр. Ұлт ұстазының ізін жалғаған әрбір буын ана тілінің қазынасын кейінгі ұрпаққа аманат етіп қалдыруды өздерінің басты борышы санады.

«Өзге тілдің бәрін біл, өз тіліңді құрметте» деп Қалдыр Мырза Әлі айтқандай, жаһандану дәуірінде әлемдік тілдерді меңгеру – заман талабы, бәсекеге қабілеттілік көрсеткіші. Алайда өз ана тілін жеттік біліп, оны қадірлеу – әрбір саналы азаматтың қасиетті парызы. Бүгінгі таңда қоғамда «тіл тазалығы» мәселесі де өткір тұр. Күн-

делікті өмірде орынсыз шеттілдік кірме сөздерді қолдану, жарнама мен көрнекі акпараттардағы қателер тілдің тұғырына сызат түсіретіні анық. Сондықтан мемлекеттік тілдің мәртебесін көтеру, оның қолдану аясын кеңейту тек мемлекеттік мекемелердің ғана емес, әрбір қазақстандықтың жүрегінен орын алуы тиіс игі іс.

Жаңа ғасыр – цифрлық технология мен жасанды интеллект дәуірі. Қуантарлығы, қазіргі таңда қазақ тілі ғылым мен білімнің, интернет кеңістігі мен бұқаралық акпарат құралдарының тіліне белсенді түрде айналып келеді. Әлеуметтік желілерде, YouTube платформасында және түрлі сайттарда қазақ тіліндегі контент көлемі жыл сайын артып келеді. Жастардың өз ана тілінде сапалы дүниелер жасауы, подкасттар мен блогтар жүргізуі – үлкен серпіліс. Латын графикасына көшу үдерісі – рухани жаңғырудың маңызды қадамы, әлемдік ғылым мен білім кеңістігіне интеграцияланудың төте жолы. Жаңа әліпби қазақ тілінің дыбыстық жүйесін заман талабына сай жаңғыртуға мүмкіндік береді. Мемлекеттік органдарда құжат айналымының негізгі бөлігі мемлекеттік тілге көшіп, бизнес пен қызмет көрсету саласы да қазақ тіліне бет бұра бастады. Дегенмен, бұл бағытта ат қарғылар жұмыстар әлі де жеткілікті.

Қазақстан – көпұлтты мемлекет. Мәселен, елде 130-дан астам ұлт өкіл-

дері тату өмір сүріп жатыр. Мемлекет құраушы ұлт – қазақтардың үлесі 70%-дан асады. Қазақстанда 100-ден астам ұлтқа Ассамблея жанында тілдерін дамытуға мүмкіндік жасалған. 10-нан астам этникалық топтың өз тілдерінде оқытатын мектептері бар және оларды мәдени-рухани қолдау орталықтары жұмыс істейді. Елде тұратын әрбір этнос өкілінің өз ана тілін үйренуіне, салт-дәстүрін дамытуына толық жағдай жасалған. Мемлекеттік тіл – барлық этностарды біріктіретін ортақ қарым-қатынас құралына айналып келе жатыр.

Қазақ тілін еркін меңгерген өзге ұлт өкілдерінің жетістіктері – еліміздегі тіл саясатының жемісі. Республикада 111 мемлекеттік орталық жұмыс істейді, онда ересектерге қазақ тілі тегін оқытылады. Қазақ тілін өз бетінше үйрену үшін Tilqural.kz, Abai.institute, Tilmedia.kz, Balatili.kz, Soyle.kz, Bala.soyle.kz, Qazonline, Ana.tili қосымшалары жұмыс істеп тұр және тіл мәдениетін арттыру үшін «Мемлекеттік тіл және БАҚ», «Тіл шебері», «Мемлекеттік тіл – Тәуелсіздік символы» байқаулары, «Мен қазақша сөйлеймін» акциясы және тағы басқа республикалық конкурстар жыл сайын өтеді. Тілдің тұғырын биік ұстау – баршамызға ортақ қасиетті парыз.

Мемлекеттік тілдің қолдану аясын кеңейту, оны сапалы контентпен байыту және қоғамдық өмірдің барлық саласында толыққанды қызмет етуін қамтамасыз ету бағытындағы жұмыстар жүйелі түрде жалғаса бермек. «Туған тілім -тірлігімнің айғағы, Тілім барда айтылар сөз ойдағы» - деп ақын Әбілда Тәжібаев жырлағандай рухани тамырымыз терең, ана тіліміздің айбыны асқақ болсын!

Кәусар Арықханқызы.

Ұлт бірлігі - ана тілі.

5 қыркүйек Қазақстан халқы Тілдері күні мерекесіне орай Шар қалалық кітапхана мен мәдениет үйі бірлесіп «Ұлт бірлігі- ана тілі» атты кездесу сағатын өткізді.

Шараға Жарма аудандық, Достық үйінен келген әр ұлт өкілдері «Единство» (Бірлік) славян этномәдени бірлестігінің жетекшісі, қоғам қайраткері Татьяна Николаевна Пяткова ұжымымен және П.Г.Карелин орта мектебінің оқушылары қатысты. Оқушылар тарапынан бірнеше сұрақтар қойылып, оларға жауап берілді. Қатысушылар тілге байланысты өз ойларымен бөлісті. Шара соңында қатысушыларға шағын сыйлықтар табысталды. Қазақстан халқы тілдері күні – ел бірлігінің, достық пен ынтымақтастықтың жарқын көрінісі.

Гүлзада Бектұрғанқызы, Шар қалалық кітапханасының меңгерушісі.

Тіл – татулық тірегі

Тіл – ұлттың рухани тірегі, халықтың тарихы мен мәдениетін сақтайтын асыл қазына. Ауданымызда «Тілдер шеруі» айлығы ұйымдастырылып, мемлекеттік тілдің мәртебесін арттыру, тіл мәдениетін қалыптастыру, көптілділікті насихаттау және Қазақстан халқының тілдеріне деген құрметті арттыру бағытында бірқатар мәдени-танымдық іс-шаралар өткізіледі.

«Тілім – менің мақтанышым» атты кітап көрмесі ұйымдастырылып, оқырмандарға ана тіліміздің тарихы, дамуы мен тіл мәдениетіне қатысты әдебиеттер ұсынылады.

14-18 қыркүйек аралығында «Тіл – ұлттың жаны» тақырыбында танымдық сағаттар өткізіліп, жас ұрпаққа ана тілінің қадір-қасиеті мен ұлттық болмысты қалыптастырудағы маңызы түсіндіріледі. Ал «Ана тілім – ардағым» атты мәнерлеп оқу челленджі арқылы жастар мен оқушылардың қазақ тілінде көркем сөйлеуіне, әдеби шығармаларды мәнерлеп оқуына мүмкіндік беріледі.

Айлықтың маңызды шараларының бірі – 25 қыркүйекте сағат 10.00-де өтетін аудандық «Сөз дода» байқауы. Байқау қатысушыларының шешендік қабілеті, сөз саптауы мен тіл байлығы сыналып, мемлекеттік тілді насихаттауға бағытталған шығармашылық тапсырмалар орындалады.

29 қыркүйек күні сағат 17.00-де «Көп тіл білу – заман талабы» тақырыбында полиглоттармен кездесу ұйымдастырылады. Кездесу барысында бірнеше тіл меңгерудің артықшылықтары, тіл үйренудің тиімді жолдары және жастардың тілге деген қызығушылығын арттыру мәселелері қозғалады.

Ал 1 қазан – Қарттар күніне орай «Аталы сөз – баталы сөз» («Сөз мергені») атты ұрпақтар интеллектуалдық сайысы өткізіледі. Ата-әже мен немерелердің басын қосатын бұл шарада ұлттық салт-дәстүр, мақал-мәтел, шешендік сөздер мен халық даналығы дәріптеліп, ұрпақтар сабақтастығының маңызы айқындалады.

5 қазан күні Мәдениет сарайының кіші залында «Тілдер шеруі» айлығының қорытынды кеші өтеді. Қорытынды шара барысында айлық аясында өткізілген іс-шаралардың нәтижесі сараланып, белсенді қатысушылар марапатталады. Жастардың қатысуымен концерттік бағдарлама ұсынылып, тіл мен ұлттық құндылықтарды дәріптейтін шығармашылық қойылымдар көрсетіледі.

Тіл – адамдарды жақындастыратын, ел бірлігін нығайтатын ұлы құндылық. Сондықтан мемлекеттік тілді құрметтеу, өзге тілдерге сыйластықпен қарау – баршамызға ортақ міндет.

«Тілдер шеруі» айлығы – тілге деген құрметті артырып қана қоймай, татулық пен бірлікті, ұлттық құндылықтар мен ұрпақтар сабақтастығын дәріптейтін маңызды мәдени шара болмақ.

Ж. Маханова, Мәдениет және тілдерді дамыту бөлімінің бас маманы.

ОТБАСЫ ҚҰНДЫЛЫҒЫ

Әке ұлды, ана ұлтты тәрбиелейді

Қоғам өзгерген сайын адамның өмір салты, дүниетанымы мен қарымқатынасы да өзгереді. Бүгінде технология тұрмысты жеңілдетіп, ақпаратқа қолжетімділікті арттырды. Әйел мен ер адамның қоғамдық рөлі кеңейді, бала тәрбиесіне көзқарас жаңарды. Алайда осы өзгерістердің арасында бір нәрсе өз маңызын жоғалтпауы тиіс. Ол – отбасы құндылығы.

Отбасы – адамның қоғамдағы алғашқы мектебі. Бала ең бірінші қарым-қатынасты, сыйластықты, жауапкершілікті, жақсы мен жаманды ажыратуды отбасынан үйренеді. Сондықтан отбасының беріктігі тек жеке шаңырақтың мәселесі емес, тұтас қоғамның мәдениеті мен болашағына әсер ететін фактор. Бүгінде «отбасы құндылығы» деген ұғымды тек үлкенді сыйлау, дастарқан басында бірге отыру немесе дәстүрлі салттарды сақтау деп түсіну жеткіліксіз. Құндылық – адамның күнделікті әрекетінен көрінетін ұстаным. Адалдық, жауапкершілік, өзара құрмет, сабыр, кешірімділік, мейірім мен қамқорлық отбасындағы қарым-қатынастың негізіне айналғанда ғана оның тәрбиелік мәні артады.

ДӘСТҮР ӨЗГЕРЕДІ,
ҚҰНДЫЛЫҚ ӨЗГЕРМЕЙДІ

Қазақ қоғамында отбасы әрқашан ерекше орын алған. «Отан – отбасынан басталады» деген түсінік те осыдан қалыптасқан. Бұрын отбасы бірнеше ұрпақтың басын қосып, үлкен мен кішінің арасындағы байланысты үзбей ұстап тұрған орта болды. Бүгінде өмір сүру салты өзгерді. Жас отбасылардың жеке шаңырақ көтеруі, ата-анадан бөлек тұруы қалыпты жағдайға айналды. Бірақ бұл дәстүрдің мәні жоғалды деген сөз емес. Өйткені дәстүрдің сыртқы формасы өзгергенімен, оның тәрбиелік өзегі сақталуы керек. Үлкенге құрмет көрсету, кішіге қамқор болу, еңбекті бағалау, ағайынмен араласу, қиындықта бір-біріне сүйену сияқты қасиеттер заманға тәуелді емес.

Осы жөнінде ардагер ұстаз, әжелер ансамблінің мүшесі Талмаш Жұмабаева апамыз былай дейді.

– Тәрбиенің бастауы, ең тамаша мектебі – отбасы. Тәрбие, тәртіп ең алдымен отбасынан басталады. Қазақ халқының өзіне тән отбасы дәстүрлері мен ұлттық құндылықтары бар. Ұлттық құндылық – ұлттық тәрбие, ұлттық бірліктің негізі, ұлттық тарихымыздың өзегі. Құндылық дегеніміз – өте кең ұғым. Ол адамның дүниеге келгенінен өмірінің соңына дейінгі сенімі, дүниетанымы, дәстүрі мен ұлттық тәрбиесін қамтиды, – дейді ардагер ұстаз.

Бұл пікірдегі маңызды мәселе – отбасы тәрбиесінің бір күндік немесе бір кезеңдік міндет еместігінде. Балаға кішкентайынан қалыптасқан мінез-құлық кейін оның азаматтық ұстанымына айналады. Сондықтан ұлттық құндылықты тек мерекелік шараларда немесе мектептегі тәрбие сағаттарында көрсету жеткіліксіз. Ол үйдегі күнделікті сөзден, атаананың әрекетінен, үлкендермен қарым-қатынастан көрінуі керек.

ТӘРБИЕГЕ ОРТАҚ
ЖАУАПКЕРШІЛІК КЕРЕК

Отбасындағы тәрбиені тек анаға немесе тек әкеге жүктеу – мәселенің бір жағын ғана көру. Бала үшін әкенің де, ананың да орны бөлек. Ана көбіне баланың эмоционалдық әлеміне жақын болса, әке жауапкершілік, тәртіп, табандылық сияқты қасиеттерді ісімен көрсетуі керек. Бірақ бұл міндеттерді қатаң бөліп қояудан гөрі, екеуінің бірінбірі толықтыруы маңызды.

Халық даналығында «Ата – ұлды, ана – ұлтты тәрбиелейді» деген сөз бар. Мұнда ананың отбасындағы ықпалы айқын көрінеді. Ана – үйдегі көңіл күйді қалыптастыратын, баланың жан дүниесін түсінетін тұлға. Дегенмен отбасының берекесі бір адамның мінезіне ғана тәуелді емес. Ерлі-зайыптылардың бір-біріне деген құрметі мен ортақ шешімі де маңызды.

Талмаш Жұмабайқызы бұл жауапкершілікті ананың сабырмен байланыстырады.

– Отбасының шырағы да, шуағы да – ана. Отбасының берекесі мен бірлігі көп жағдайда анаға байланысты. Ана қандай жағдайда да сабыр сақтап, дұрыс шешім қабылдай білуі керек. «Үй өзімдікі деме, үй сыртында кісі бар» деген сөз бар. Айқаймен, ашумен мәселе шешілмейді. Отбасындағы құндылықтарға адалдық, жауапкершілік, өзара құрмет, төзімділік, сүйіспеншілік, мейірімділік пен ризашылық жатады. Осы қасиеттер ана бойынан табылса, отбасының бірлігі мен берекесі де сақталады, – дейді апамыз.

Алайда барлық жауапкершілікті әйелге артып қоюға болмайды. Отбасы – екі адамның ортақ өмірі. Ер адамның да жарына құрмет көрсетуі, балаға уақыт бөлуі, отбасындағы мәселеге немқұрайлы қарамауы – шаңырақтың тұрақтылығы үшін аса қажет.

Бұл ретте аудандық ата-аналар комитетінің төрағасы Мағауия Әлиев бала тәрбиесінде әкенің үлгісі ерекше екенін айтады.

«Тәрбие жөнінде үш одақ бар: мектеп, ата-ана, қоғам. Осы үш одақ бірігіп, бір бағытта жұмыс жасауы қажет. Бала тәрбиесіне немқұрайлық танытпауымыз керек. «Тәрбие отбасынан басталады» деп жиі айтамыз. Бірақ осы сөзді іс жүзінде қаншалықты орындап жүрміз? Әкенің бала тәрбиесіндегі орны өте жоғары. Әрбір әке баласына үлгі болуы керек. Егер әке баланың көзінше балағат сөйлеп, дұрыс емес әрекет көрсетсе, одан қандай тәрбие күтеміз? Әке өз ісімен жауапкершілікті, тәртіпті, еңбекқорлықты көрсетуі қажет»

дейді Мағауия Бердібекұлы.

Бұл пікірдегі өзекті мәселе – еңбек тәрбиесі. Қазіргі балалардың көпшілігі дайын дүниені тұтынуға бейім. Ал еңбектің қадірін сезіну үшін баланы міндетті түрде ауыр жұмысқа салу шарт емес. Үйдегі қарапайым шаруаны бірге атқару, өз затын жинау, үлкенге көмектесу, белгілі бір іске жауапты болу – жауапкершіліктің алғашқы баспалдақтары. Мұнда мектептің де міндеті бар. Бірақ баланың мінезін, әдетін, өмірлік ұстанымын қалыптастыру жауапкершілігін толығымен білім беру ұйымына ысырып қою дұрыс емес. Мектеп білім мен тәрбие бағытында жұмыс істесе, отбасы сол тәрбиені күнделікті өмірде бекітуі қажет. Заман өзгерді, бірақ отбасыға қойылатын талап өзгерген жоқ. Қазіргі отбасының алдында бұрын болмаған жаңа мәселелер тұр. Соның бірі – цифрлық орта. Телефон, әлеуметтік желі, түрлі платформалар баланың уақытын ғана емес, оның ойлау жүйесі мен қарым-қатынас мәдениетін де қалыптастыруда. Кейде ата-ана баланың қолына телефон беріп, оның тыныштығын қамтамасыз еткенін тәрбие деп қабылдайды. Бірақ экран баламен сөйлеспейді, оның көңіл күйін сұрамайды, дұрыс пен бұрысты түсіндірмейді. Технология көмектесуі мүмкін, алайда ата-ананың орнын баса алмайды. Отбасындағы тағы бір күрделі мәселе – жас жұбайлардың қиындыққа төзімділігі. Қаржылық мәселе, тұрмыстық жауапкершілік, жұмысбастылық, мінез үйлесімсіздігі сияқты жағдайлар кез келген отбасында кездесуі мүмкін. Мәселе қиындықтың болмауында емес, оны бірге еңсере білуде.

Мағауия Әлиевтің айтуынша, жас отбасылардың бір-бірінің кемшілігін ғана іздеуі түсініспеушілікке алып келуі мүмкін.

«Жас отбасылар бір-бірін түсінуге, қиындықты бірге жеңуге ұмтылуы керек. Кейде жастар қиындыққа шыдамай, бір-бірін төмендетіп, кінә іздей бастайды. Соны түсініспеушілікке, тіпті ажырасуға әкеліп жатады. Мұнда тек бір тарапты кінәлау дұрыс емес. Отбасындағы тәрбиеде де, қарым-қатынаста да екі жақтың жауапкершілігі бар. Әрбір әке ұлттық салт-дәстүрді сақтап, оны баласына үйретуі керек. Мектеп те ұлттық құндылықтарды күнделікті тәрбие жұмыстарында насихаттауы қажет. Бірақ бұл тәрбие мектеп қабырғасында ғана қалып қоймай, отбасында жалғасын табуы тиіс» дейді ол.

Бұл ой қазіргі қоғам үшін маңызды сұрақты алға тартады: біз балаға нені үйретіп жатырмыз және өзіміз оған қандай үлгі көрсетіп жүрміз?

Баладан сыпайылық талап етіп, өзіміз үйде дәрекі сөйлесек; еңбекті бағалауды айтып, өзіміз жалқаулық танытсақ; үлкенді сыйлауды үйретіп, өзіміз ата-анамен дұрыс қарым-қатынас жасамасақ, тәрбиенің сөзі мен ісі екі бөлек кетеді. Бала атаананың айтқанынан бұрын жасаған әрекетін қабылдайды. Сондықтан отбасы тәрбиесінің ең тиімді құралы – жеке үлгі. Балаға «жақсы бол» деуден бұрын, жақсы қарым-қатынасты көрсету абзал. «Кешірім сұра», «үлкенді сыйла», «еңбек ет» деген сөздер ата-ананың өз мінезінен көрінгенде ғана шынайы мәнге ие болады.

ШАҢЫРАҚТЫҢ БЕРІКТІГІ –
ҚОҒАМНЫҢ БЕРІКТІГІ

Отбасы мәселесін тек тұрмыстық деңгейде қарау жеткіліксіз. Шаңырақта қалыптасқан қарым-қатынас кейін адамның қоғамдағы мінезіне әсер етеді. Үйде пікірін тыңдатуға ғана үйренген бала ертең қоғамда да өзгелердің пікірін қабылдауға қиналуы мүмкін. Ал өзара сыйластықты көріп өскен бала келісімге келудің, жауапкершіліктің маңызын ертерек түсінеді. Сондықтан бүгінгі отбасыға қойылатын талап – өткенді сол күйінде қайталау емес, оның құндылығын қазіргі өмірмен үйлестіру. Дәстүрді сақтау дегеніміз – бұрынғының барлық формасын өзгеріссіз қайталау емес. Оның адамды адамгершілікке тәрбиелейтін мәнін жоғалтпау. Қазақ отбасындағы үлкенді сыйлау, кішіге қамқорлық, қонақжайлық, еңбекқорлық, ағайынмен татулық сияқты құндылықтар қазіргі қоғамда да өзекті. Оларға заманауи диалог мәдениетін, баланың жеке пікірін құрметтеуді, әке мен ананың ортақ жауапкершілігін қосу – дәстүр мен бүгінгі өмірдің үйлесімін қалыптастырады. Отбасы құндылығы – баланы тәрбиелеуден ғана емес, бір-бірін түсініп, құрметтеп, қиындықта бірге болудан басталады. Шаңырақтағы сыйластық, ата-әженің өнегесі, әке мен ананың өзара қарымқатынасы, балаға көрсетілген қамқорлық пен жауапкершілік – барлығы біртұтас тәрбиенің негізін құрайды. Бала сондай ортада өсіп, отбасының қадірін айтылған ақылдан емес, күнделікті өмірден үйренеді. Сондықтан отбасы беріктігін тек ажыраспаумен немесе бір шаңырақ астында өмір сүрумен өлшеу аздық етеді. Нағыз береке – бір-бірінің пікірін тыңдай білу, кешіре алу, қуанышты да, қиындықты да бірге бөлісу, әр мүшенің өзін осы шаңыраққа қажет сезінуінде. Бала үшін мұның бәрі – көрінбейтін, бірақ өмір бойы бірге жүретін тәрбие. Сол себепті «балаға қандай тәрбие береміз?» деген сұрақпен қатар, «баламызға қандай отбасы үлгісін көрсетіп жүрміз?» деген сауалды да өзімізге қойғанымыз жөн. Өйткені бүгінгі шаңырақтағы қарым-қатынас – ертеңгі ұрпақтың отбасы туралы түсінігі, ал бүгін қалыптасқан отбасы мәдениеті – ертеңгі қоғамның негізі.

Өз тілішіміз

Қазақша ойла –
қазақша ойна!

Тіл – ұлттың жаны, халықтың рухани байлығы. Ана тілімізді құрметтеу, оның мәртебесін көтеру – баршамызға ортақ міндет деп білемін. Әсіресе, бала тәрбиесінде тілдің орны ерекше. Бала қазақ тілін неғұрлым ерте естіп, сөйлеп, ойын арқылы қолданса, ана тіліне деген сүйіспеншілігі де соғұрлым қалыптасады.

Мен өз кәсібімді жүргізе отырып, балалардың көңілді әрі пайдалы уақыт өткізуіне жағдай жасаумен қатар, мемлекеттік тілімізді құрметтеуге және жас бүлдіршіндерге патриоттық тәрбие беруге өз үлесімді қосқым келеді. Осы мақсатта «Томпақ» отбасылық ойын алаңында «Қазақша ойла – қазақша ойна!» қағидатын ұстанып келемін.

Балаларға арналған ойындар мен танымдық шараларды қазақ тілінде өткізуге ерекше мән беремін. Бүлдіршіндердің ана тілінде еркін сөйлесіп, өзара қазақша қарым-қатынас жасауына мүмкіндік беруге тырысамын. Ойын арқылы балалар жаңа сөздер үйреніп қана қоймай, ұлттық құндылықтарымызбен де танысады.

Мысалы, 1 маусым – Балаларды қорғау күніне орай «Томпақ» отбасылық ойын алаңында қазақ тіліндегі қызықты ойындар, танымдық тапсырмалар, сұрақ-жауаптар мен түрлі жарыстар ұйымдастырылды. Балалар белсенді қатысып, көтеріңкі көңіл күймен уақыт өткізді. Шара соңында бүлдіршіндерге тегін сыйлықтар таратылды.

Сонымен қатар, балалардың бойына Отанға, туған жерге деген сүйіспеншілікті қалыптастыруға, елін, жерін құрметтеуге тәрбиелеуге де көңіл бөлемін. Осы бағытта 16 желтоқсан – Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік күніне орай арнайы іс-шара ұйымдастырдым. Балаларға еліміздің Тәуелсіздігі, көк Туымыз, Елтанбамыз бен Өнұранымыз туралы түсінік беріліп, патриоттық бағыттағы ойындар мен танымдық тапсырмалар өткізілді.

Менің ойымша, балаға патриоттық тәрбиені жастайы-

ынан берген дұрыс. Туған елін сүйетін, ана тілін құрметтейтін, ұлттық салт-дәстүрін білетін бала – елінің болашағына бейжай қарамайтын азамат болып қалыптасады.

Кәсіпкер ретінде өз кәсібімді дөңгелетумен қатар, қоғамға пайдалы іс жасауға, мемлекеттік тілімізді қолдауға және жас ұрпақ тәрбиесіне өз үлесімді қосуға тырысамын. Әр кәсіпкер өз мүмкіндігіне қарай осындай игі бастамаларға атсалысса, бұл қоғамымыз үшін үлкен қолдау болар еді.

Мен үшін «Томпақ» отбасылық ойын алаңы – тек балалардың ойнайтын жері ғана емес, олардың қазақ тілін үйреніп, ұлттық құндылықтарды танып, Отанын сүюге тәрбиеленетін ортасы болғанын қалаймын.

Қазақша ойлайық, қазақша сөйлейік, қазақша ойнайық!

Тілімізді құрметтеп, туған елімізді бірге мақтан етейік!

Құрметті ата-аналар мен қадірлі ата-әжелер! Балаларымыздың ана тілін құрметтеп, елін сүйіп өсуіне бірге атсалысайық. Себебі тілге деген құрмет пен Отанға деген сүйіспеншілік – бала жүрегіне жастайынан қалыптасады.

Кенжебек Айгерім, «Томпақ» отбасылық ойын алаңының маманы.

ЖҰМЫСШЫ МАМАНДЫҒЫ

ҮКІМЕТ ЖҰМЫСШЫ МАМАНДЫҚТАР
ДАЙЫНДАУДА ҚАНДАЙ ТЫҢ
ТӘСІЛДЕР ҰСЫНБАҚ

Құрылтай сайлауынан кейін жаңадан жасақталған Үкіметтің алғашқы отырысы өтеді. Онда Министрлер кабинетінің мүшелері еліміздің экономикасы үшін маңызды тақырыптардың бірін талқыға салмақ.

Сонымен Үкімет отырысының күн тәртібіне жұмысшы мамандықтары бойында кадрлар дайындаудағы жаңа тәсілдер тақырыбы шығарылып отыр. Оның барысында Оқу-ағарту министрі Жұлдыз Сүлейменова, Ғылым және жоғары білім вице-министрі Гүлзат Көбенова, Ауыл шаруашылығы вице-министрі Азат Сұлтанов тілшілер тарапынан туындаған сауалдарға жауап береді.

Айта кетерлігі, Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың Ұлттық құрылтайдың IV отырысында берген тасырмасына орай өткен жыл Жұмысшы мамандықтар жылы аясында өтті. Жұмысшы мамандықтар жылын іске асыру аясында мемлекеттік органдар жұмысшы мамандықтардың қоғамдық мәртебесін арттыруға, олардың елдің тұрақты әлеуметтік-экономикалық дамуындағы негізгі рөлін айшықтауға және қоғамда еңбек құндылықтарын нығайтуға бағытталған кешенді жүйелік шаралар ұйымдастырылды.

2025 жылы жұмысшы мамандықтарға арналған жаңа мем-

лекеттік наградалардың пайда болуы ерекше маңызға ие болды. Бұл - еңбекті мемлекеттік ынталандыру жүйесіндегі бұрын-соңды болмаған қадам. «Еңбек сіңірген геолог», «Қазақстанның еңбек сіңірген құрылысшысы», «Қазақстанның еңбек сіңірген кеншісі», «Қазақстанның еңбек сіңірген өнеркәсіп қайраткері» құрметті атақтары алғаш рет енгізілді. Ол жұмысшы мамандықтар өкілдерінің елдің өнеркәсіптік дамуы мен бағалайтынын көрсетті.

2025 жылы жалпы 26 кәсіби мереке атап өтілді, оның аясында мемлекеттік және ведомстволық наградалармен 7,5 мыңнан астам адам марапатталды. Бұдан бөлек, жұмысшы мамандықтардың мәртебесін көтеру және оқушылар мен студенттер тарапынан оларға деген тұрақты қызығушылықты қалыптастыру мақсатында кәсіпорындарда ашық есік күндерін және жұмыс берушілердің қатысумен бос орындар жәрмеңкесін өткізуді қамтитын кәсіптік бағдарлаудың кешенді іс-шаралары ұйымдастырылды. Ашық есік күндері аясында жалпы білім беретін мектептердің оқушылары металлургия, машина жасау, құрылыс және жеңіл өнеркәсіп кәсіпорындарының, сондай-ақ құрылыс материалдарын шығару, шыны, полиграфия мен ағаш өң-

деу салаларындағы ұйымдардың өндірістік процестерімен және еңбек жағдайларымен тікелей танысуға мүмкіндік алды.

2025 жылдың қорытындысы бойынша 27 мың жұмыс берушінің қатысуымен 1,9 мың бос жұмыс орны жәрмеңкесі өткізілді, сондай-ақ 4 347 кәсіпорын «ашық есік күндерін» ұйымдастырды. Бос орындар жәрмеңкелері мен ашық есік күндеріне барлығы 250 мыңға жуық оқушы мен студент қатысты. Қосымша «Сенің мансаптық бастамаң: «Электрондық еңбек биржасын қалай пайдалануға болады» онлайн курсымен 527,7 мың оқушы мен студент қамтылды, тағы 100,7 мың оқушы кәсіптік диагностикадан өтті. Сонымен бірге, салалық мемлекеттік органдар жұмысшы мамандықтар бойынша білім беру жүйесін еңбек нарығымен синхрондауды қамтамасыз ететін 100 кәсіптік стандартты әзірледі.

Кадрлық әлеуетті тұрақты дамыту және еңбек етуге лайықты жағдай жасау мемлекет үшін негізгі басымдықтардың бірі болып қала береді. Техникалық және кәсіптік білім беру жүйесін жаңғырту қарқынды түрде жалғасады. Жасанды интеллект енгізіліп жатқан жоғары технологиялық өндірістерге мамандар даярлау басты назарда болады. Колледждерге қабылдауды одан әрі ұлғайту, кәсіпорындар өндірісі бойынша кадрларды мақсатты даярлау тұрақты және үздіксіз түрде мемлекет тарапынан қолдау табады.

Жастардың жұмысшы мамандықтарға қызығушылығын арттыру үшін мектептен бастап ауқымды кәсіптік бағдарлау жұмысы жалғасады. Дуалды оқыту деңгейін дамыту және арттыру, бизнес-әріптестікті нығайту да жүргізіле береді. Кадрлар даярлаудың халықаралық стандартын енгізу, студенттер мен педагогтердің академиялық мобильдігін арттыру, қазақстандық колледждер базасында халықаралық кәсіптік білім беру ұйымдарының жаңа филиалдарын ашу жалғасады.

«ҚазАқпарат»

Абай облысы бойынша
ішкі мемлекетті аудит
департаментінің қаржылық
есептілік аудиті бөлімінің
тексерулер қорытындысыҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК АУДИТІ
БОЙЫНША ТЕКСЕРУЛЕР АЯҚТАЛДЫ

Оның ішінде:

2025 жылға арналған ҚР ҚМ МҚА бекіткен аудиторлық іс-шаралар тізбесіне сәйкес ағымдағы жылы аудит қорытындысы бойынша жоғарыда аталған мекемелердің лауазымды тұлғалары ӘҚБтК 238-бабының 1-бөлігі бойынша әкімшілік жауапкершілікке тартылды.

2025 жылға арналған ҚР ҚМ МҚА бекіткен аудиторлық іс-шаралар тізбесіне сәйкес ағымдағы жылы қаржылық есептілік аудиті бойынша тексерулер аяқталды. Жалпы сомасы 763 051,1 мың теңгеге бұзушылықтар анықталды, оның ішінде қаржылық – 630,5 мың теңге (бюджетке өтелуге жатады), рәсімдік – 762 420,6 мың теңге.

Оның ішінде "Абай облысы бойынша жұмыспен қамтуды үйлестіру және әлеуметтік бағдарламалар басқармасы" ММ - де – 716 914,7 мың теңге, оның ішінде қаржылық – 95,6 мың теңге (бюджетке өтелуге жатады), рәсімдік-716 819,1 мың теңге және "Абай облысының мәдениет, тілдерді дамыту және архив ісі басқармасы" ММ-де -46 136,4 мың теңге.теңге, оның ішінде қаржылық – 534,9 мың теңге (бюджетке өтелуге жатады), рәсімдік – 45 601,5 мың теңге.

Аудит қорытындысы бойынша жоғарыда аталған мекемелердің лауазымды тұлғалары ӘҚБтК 238-бабының 1-бөлігі бойынша әкімшілік жауапкершілікке тартылды.

ҚР ҚМ МҚА бекіткен аудиторлық іс-шаралар тізбесіне сәйкес 2026 жылға арналған "Абай облысының жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары басқармасы" ММ, "Абай облысының білім басқармасы" ММ және білім басқармасының ведомстволық бағынысты мекемелерінде қаржылық есептілік аудиті бойынша тексерулер ашылды.

Д. Сарсембаев, Қаржылық есептілік аудиті бөлімінің басшысы.

ҚОҒАМДЫҚ ТЫҢДАУ

«Шұғыла Gold» ЖШС ЖШС 17.09.2026 бастап 10 жұмыс күні ішінде Қоршаған ортаның және табиғи ресурстардың жай-күйі туралы ұлттық деректер банкінің сайтында (НБД СОС и ПР <https://hearings.ndbecology.gov.kz/>) «Боко-Васильевский Аульный учаскесінің пайдалы қазбалар кен алқабы бойынша қатты пайдалы қазбаларды өндіру жөніндегі операциялардың салдарын жою жоспары және болжамды құнын есептеу» бойынша қоғамдық талқылаулар нысанында қоғамдық тыңдаулар өткізілетін болады. Өсер ету аймағы: Абай облысы, Жарма ауданы, Ақжал ауылдық округі, Бөке, Ақжал ауылдары (халқы аз елді мекендер Ақжал ауылы (49012'38,56"с.е. 81025'06,82" ш.б.) және Бөке (49005'32,71"с.е. 81035'49,54 ш.б.) Ақжал ауылдық округіне жатады. Жаңаөзен ауылы - Ақжал ауылдық округінің әкімшілік орталығы).

Ұсынылған қызметтің бастамашысы: - "Шұғыла Gold" ЖШС, БСН 131140014636, Абай облысы Жарма ауданы, Ақжал ауылдық округі, Ақжал ауылы, Восточная көшесі, зд. 70, 87751760147, e-mail: Office@shugyla.asia.

Жобалық құжаттаманы әзірлеушілер: "АБС-НС" ЖШС, БСН 000540004317, ШҚО, Өскемен қ., Новаторлар к-сі 3/1, 16 н.п., e-mail abs-ns@mail.ru., "Манакбаева" ЖК, ШҚО, Өскемен қ., "Металлург-6", 372 үй тел.: 87751760147, e-mail: ainurkizatova@mail.ru.

Қоғамдық тыңдау материалдарымен "Қоршаған орта және табиғи ресурстардың жай-күйі туралы Ұлттық деректер банкі" сайтында (НБД СОС и ПР <https://hearings.ndbecology.gov.kz/>), "Абай облысының табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы" ММ ЖАО сайтында <https://www.gov.kz/memleket/entities/abay-tabigat/about?lang=kk>, e-mail: uprip.abay@akimatabai.gov.kz , пошталық мекенжайы ҚР, Абай облысы, Семей қаласы, Тұрлыханов көшесі, 30. Телефон 8 (7222) 35-44-32 танысуға болады, жоба бойынша қосымша ақпаратты, сондай-ақ құжаттардың көшірмелерін 8-775-176-01-47; e-mail: ainurkizatova@mail.ru

Жұртшылықтың ақпаратқа қолжетімділігін қамтамасыз етуге және қоғамдық тыңдаулар өткізуге жауапты Орган - " Абай облысының табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы", ҚР, Абай облысы, Семей қаласы, Тұрлыханов көшесі, 30. Телефон +8 (7222) 35-44-32, uprip.abay@akimatabai.gov.kz

ОБЩЕСТВЕННЫЕ СЛУШАНИЯ

ТОО «Шұғыла Gold» объявляет, что с 17.09.2026 в течение 10 рабочих дней на сайте Национального банка данных о состоянии окружающей среды и природных ресурсов (НБД СОС и ПР <https://hearings.ndbecology.gov.kz/>) будут проводиться общественные слушания в форме публичных обсуждений по проекту «План ликвидации и расчет приблизительной стоимости ликвидации последствий операций по добыче твердых полезных ископаемых участка Аульный Боко-Васильевского рудного поля». Территория воздействия: Область Абай, Жарминский район, Ақжалский сельский округ, поселки Боке, Ақжал (малонаселенные пункты поселок Ақжал (49012'38,56"с.ш. 81025'06,82" в.д.) и Боке (49005'32,71"с.ш. 81035'49,54 в.д.) относятся к Ақжалскому сельскому округу, с. Жанаозен - административный центр Ақжалского сельского округа).

Инициатор намечаемой деятельности – ТОО «Шұғыла Gold», БИН 131140014636, область Абай Жарминский район, Ақжалский сельский округ, село Ақжал, ул. Восточная, зд. 70, 87751760147, e-mail: Office@shugyla.asia.

Разработчик проектной документации: ТОО «АБС-НС», БИН 000540004317, ВКО, г. Усть-Каменогорск, ул. Новаторов 3/1, 16 н.п., e-mail abs-ns@mail.ru., ИП «Манакбаева», ВКО, г. Усть-Каменогорск, «Металлург-6», дом 372 тел.: 87751760147, e-mail: ainurkizatova@mail.ru.

С материалами общественных слушаний можно ознакомиться на сайте «Национальный банк данных о состоянии окружающей среды и природных ресурсов» (НБД СОС и ПР <https://hearings.ndbecology.gov.kz/>), сайте МИО ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования области Абай» <https://www.gov.kz/memleket/entities/abay-tabigat?lang=ru>, e-mail: uprip.abay@akimatabai.gov.kz , почтовый адрес - РК, область Абай, г. Семей, ул. Турлыханова, 30, 8 (7222) 35-44-32, Дополнительную информацию по проекту, а также копии документов можно запросить по тел., 8-775-176-01-47; e-mail: ainurkizatova@mail.ru

Орган, ответственный за обеспечение доступа общественности к информации и проведении общественных слушаний – ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования области Абай», по адресу: РК, область Абай, г. Семей, ул. Турлыханова, 30. Телефон + 8 (7222) 35-44-32 uprip.abay@akimatabai.gov.kz

ЖИВ ЯЗЫК — ЖИВЫ КУЛЬТУРА И ПАМЯТЬ НАРОДА

Сила — в многообразии

Ежегодно с 2017 года 5 сентября в стране отмечается День языков народа Казахстана — праздник, объединяющий представителей разных этносов и напоминающий о важности сохранения языкового и культурного многообразия республики. История праздника связана с днем рождения выдающегося казахского просветителя, ученого, основоположника казахского языкознания Ахмета Байтурсынова.

Язык — это не просто средство общения. В нем хранятся история, народа, его традиции, духовное наследие. Именно поэтому День языков народа Казахстана призван не только популяризировать государственный казахский язык, но и поддерживать уважительное отношение к языкам всех этнических групп, проживающих в стране. Традиционно день языков сопровождается различными культурными и просветительскими мероприятиями, среди них фестивали, конкурсы, поэтические вечера, выставки и многое другое, все это дает возможность казахстанцам познакомиться с языковой культурой друг друга. В многонациональном Казахстане язык является одним из ключевых факторов общественного согласия. Развитие государственного языка и охранение народностями своей самобытности служит укреплению единства страны, ее дальнейшему процветанию.

5 сентября — официальная дата празднования 100+ этносов проживает в Республике Казахстан 3 языка — основа триединства языков (казахский, русский, английский)

Историческая справка Факты биографии просветителя казахского народа

Ахмет Байтурсынов прошел тяжелые испытания, отстаивая национальные интересы казахов и мечты о лучшей жизни, повышая их образованность. За это он отдал самое ценное — свою жизнь, но в сердцах людей зажег огонь веры в лучшее будущее.

Родился Байтурсынов в Тургайском уезде Тосынской волости Российской империи 5 сентября 1872 года. Грамоте мальчик обучился у муллы родного аула. В 1886 году его отдали в Тургайское двухклассное русско-казахское училище. Продолжил он образование в четырехклассной учительской школе просветителя Ибрая Алтынсарина в Оренбурге, которую закончил и в 1895 году начал работать учителем в уездах Актобинска.

С 1905 года Байтурсынов занимается политической деятельностью. Он стал одним из авторов Каркаралинской петиции, в которой осуждалась произвол властей по отношению к казахскому народу. За критику Байтурсынов в 1907 году впервые попал в тюрьму. В 1909 году без суда он повторно был заточен в сибирскую тюрьму на восемь месяцев. После освобождения и до 1917 года жил в Оренбурге под присмотром полиции. Вместе с Алиханом Букейхановым и Миржакипом Дулатовым с 1913 по 1918 годы при поддержке казахской интеллигенции издавал первую национальную газету «Казах». В 1917 году стал одним из создателей партии «Алаш» и членом казахского правительства Алаш-Орда. После революции 1917 года Байтурсынова избрали членом Военно-революционного комитета Казахского края. В 1920

году он вступает в ряды РКП (б) в надежде, что советская власть даст казахстанцам право на самостоятельное национальное развитие в составе СССР. Он с воодушевлением работает наркомом просвещения края (1920–1921), отдавая все силы на борьбу с безграмотностью населения, затем — руководителем Академического центра.

Надежды Байтурсынова не оправдались. В 1929 году просветителя арестовывает уже советское правительство. Затем его высылают в Архангельскую область. В 1934 году благодаря хлопотанию жены Максима Горького Екатерины Пешковой, которая в то время была в комиссии Красного Креста, Байтурсынова освобождают из заключения. С женой и уже тремя приемными детьми они возвращаются в Алма-Ату и живут там три года до новой волны репрессий. В октябре 1937 года главу семейства снова арестовывают. Через два месяца, 8 декабря, его расстреляли как врага народа. Реабилитировали Байтурсынова только через 50 лет, в 1988 году. Справедливость восторжествовала: имя Ахмета Байтурсынова внесено в летопись национальной истории Казахстана.

Интервью по теме

Богатство для каждого — знание языков

Какую роль играет День языков для подрастающего поколения нашей полиэтнической страны? Важность и актуальность данного праздника показана в интервью с руководителем славянского этнокультурного объединения «Единство» Татьяной Николаевной Пятковой, проведенном нами в эти осенние дни нового учебного года.

— Да, праздник имеет особое значение для нашего молодого поколения. Ведь знание языков — важная часть образования и общения, а интерес к родной речи помогает сохранить связь с летописью своей семьи, народа и страны.

Я думаю, что день языков народа Казахстана актуален для детей и молодежи нашей страны тем, что они живут в многонациональном государстве. Зная свой родной казахский язык, за чистоту которого боролся и много сделал Ахмет Байтурсынов, молодые казахстанцы могут продвигать идеи

согласия, добрососедского отношения друг к другу много значит для них. Для меня же и людей моего поколения день языков является днем дружбы, хорошего настроения и развития помыслов на будущее.

Государственный язык — бесценное богатство, открывающее большие возможности для социального благополучия граждан. У нас создаются все условия для изучения казахского языка, так и для развития языков этнических групп населения. В частности организованы бесплатные курсы изучения языков. В связи с этим хотелось бы отметить, что многие из нас, представителей славянского этнокультурного объединения вот уже два месяца проходят подобные курсы, организованные районным отделом культуры и развития языков.

Выставка

Язык — духовное наследие народа

Тематическая экспозиция «Тіл халықтың мұрасы», приуроченная ко Дню языков народа Казахстана была развернута на минувшей неделе в читальном зале центральной районной библиотеки.

— Содержание данной выставки отражает величие языков народа нашей страны. Здесь представлены учебные пособия для изучения казахского языка, по историографии словесности, энциклопедические словари, книги по тюркологии и о других языках разных национальностей, есть произведения и монографии лингвистов, переводчиков, писателей Казахстана, — проинформировали сотрудники библиотеки.

День языков направлен на то, чтобы еще больше объединить все этносы, проживающие в Казахстане, соединяя культуру народностей в единую картину большого многонационального государства.

— Родной язык — культура, история народа, традиции и духовное наследие, передаваемое от поколения к поколению. Всему этому учит книга — мост к развитию словарного запаса, так как с каждым прочитанным изданием ощущаешь красоту и глубину речи. Уважение к языку — это уважение к народу, подчеркнули организаторы выставки.

Блиц — опрос

Замечательно, что есть такой праздник

Что для вас значит День языков? На вопрос — короткие, но емкие ответы жителей райцентра различных профессий, возраста и категорий населения.

Людмила Богданова — ветеран сферы образования

— Для меня День языков — это возможность вспомнить, насколько разнообразен и красив наш мир. Замечательно, что есть праздник родного языка и уважения к языкам других народностей, живущих в нашей республике, как напоминание о том, что язык — часть нашей культуры и истории, как возможность узнать новое о других языках и традициях. День языков — это про единство в многообразии.

Алмагуль Берсугирова, педагог организатор

— День языков для меня, наверное, повод гордиться своим родным языком, а также мотивация учить новые языки и расширять свой кругозор, ассоциируется с дружбой и единством народов Казахстана. Ведь знание языков дает возможность понимать людей других национальностей, знать — каждый язык по-своему уникален. Необходимо почитать родной язык и свою культуру, и уважать самобытность остальных этносов, проживающих в нашей стране.

Айнур Идрышева, библиотекарь районной библиотеки

— Для меня День языков — это понимание того, что пока

гуманизма, уважать языки других народов, принимать культуру своего народа и этносов, проживающих рядом. Сегодня, когда молодые люди также активно общаются в цифровом пространстве и ежедневно сталкиваются с разными культурами и языками, особенно важно сохранить живую связь с родным языком, ведь тот, кто знает и ценит свои культурные истоки, лучше сможет понимать ценность культурного многообразия других людей.

Участие молодежи в общественных мероприятиях по случаю даты праздника наглядно показывает — идеи мира,

жив язык, жива культура народа. Наша республика многообразна в народностях, религиях, в языках, а потому этот праздник — прежде всего про толерантность и согласие между людьми разных национальностей. Ведь неважно, на каком языке мы говорим, главное — событие должно объединять всех нас и радовать. И, конечно же, День языков — уважение к родному слову, уважение к народу.

«Язык — это не просто средство общения, это душа нации, ее история и ее будущее».

Подготовила Г. Смазлова.

НАСЛЕДИЕ СТЕПИ, ВОЗРОЖДЕННОЕ ЧЕРЕЗ ВЕКА

ВСЕМИРНЫЕ ИГРЫ КОЧЕВНИКОВ – СИЛА СПОРТИВНЫХ ТРАДИЦИЙ

Как известно, в 31 августа по 6 сентября в Кыргызстане прошли VI Всемирные игры кочевников. После церемонии открытия соревновательная программа стартовала 1 сентября. Всего на Игры приехали около три тысяч спортсменов из более ста десяти стран, награды же разыгрывались в сорока трех дисциплинах.

Первый день соревнований сборная Казахстана завершила без медалей. Казахстанцы выступали в ордо, тогызкумалаке и нескольких национальных видах борьбы, однако основные финалы в ряде дисциплин были запланированы на последующие дни. Серьезное пополнение медальной копилки произошло 2 сентября. За день сборная завоевала сразу 10 наград — четыре золотые, одну серебряную и пять бронзовых. Казахстанцы отличились в аударыспаке, жамбы ату, алыш, армрестлинге, перетягивании каната и разбивании хребтовой кости.

Самым результативным стал и третий день, когда 3 сентября Казахстан завоевал 24 медали — двенадцать золотых, семь серебряных и пять бронзовых. Награды принесли аударыспак, самбо, кыргыз куреш, күсбегілік, перетягивание каната и армрестлинг. 21 награду казахстанские спортсмены добавили 4 сентября — девять золотых, пять серебряных и семь бронзовых. Медали были завоеваны в традиционной стрельбе из лука, тенге ілу, қазақ күресі, перетягивании каната, состязаниях силачей, скачках и жамбы ату. После этого дня Казахстан вышел на первое место

в общем зачете с 55 наградами.

Пятый день оказался значительно скромнее по количеству финалов. 5 сентября сборная получила три медали — золото принес конный марафон жорык, серебро — жамбы ату, бронзу — командные соревнования по ордо. Перед заключительным днем в активе Казахстана было 58 наград: 26 золотых, 14 серебряных и 18 бронзовых.

Решающие старты 6 сентября принесли еще 16 медалей — шесть золотых, шесть серебряных и четыре бронзовых, а основная часть наград пришлось на интеллектуальные национальные игры. В тогызкумалаке и мангале казахстанцы завоевали 11 медалей, в том числе шесть золотых. Кроме того, сборная завершила с серебром турниры по кокбору и кокпару.

Таким образом, казахстанцы вернулись с VI Всемирных игр кочевников с 74 наградами — 32 золотыми, 20 серебряными и 22 бронзовыми, тем самым заняв первое место в итоговом медальном зачете. На второй позиции расположился Кыргызстан — у них 30 золотых, 35 серебряных и 19 бронзовых медалей (84 всего). Третьей стала Россия — 7 золотых, 8 серебряных и 21 бронзовая (36). Четвертое место заняла Монголия — 5 золотых, 3 серебряные и 13 бронзовых (21). Пятерку сильнейших замкнул Узбекистан — 4 золотые, 4 серебряные и 11 бронзовых наград (19).

СЕНОКОС

ИСПОЛЬЗОВАТЬ БЛАГОПРИЯТНЫЕ ПОГОДНЫЕ УСЛОВИЯ

Во всех округах Жармы продолжается заготовка кормов к предстоящему зимнему периоду 2026-2027 годов. По оперативным данным районного отдела сельского хозяйства и предпринимательства, к началу сентября сельхоз формирования заготовили более 204 тыс. тонн кормов всех видов, что составляет около 80 % от запланированного объема.

Основной объем приходится на сено: заготовлено 202 тыс. тонн, или 90 % от установленного плана. Кроме того, хозяйства подготовили 1500 тонн соломы, 550 тонн силоса, 900 концентрированных кормов. В ряде округов сенокосная страда находится в завершающей стадии. Так, в Калбатауском сельском округе скошено более пяти тысяч гектаров сенокосных угодий, заготовлено 19650 тонн из запланированных 23600 тонн сена. В Бирлик-шилском сельском округе сенокос также близится к завершению, хозяйства получили необходимый объем сена, будет осуществляться подвозка его к личным и крестьянским хозяйствам. Во всех округах работы велись практически без остановок, поскольку аграриям важно использовать благоприятные погодные условия и завершить заготовку кормов без потерь.

В целом по району планируется заготовить 226 тонн кормов. Отделом сельского хозяйства продолжается мониторинг ситуации, принимаются меры для формирования необходимых запасов к зимовке.

ДЕНЬ НАЦИОНАЛЬНЫХ ПОРОД СОБАК

Казахстан впервые отмечает День казахского тазы и тобета. Об этом сообщил советник — пресс-секретарь Президента Республики Казахстан Айбек Смадияров. Новая памятная дата посвящена национальным породам собак, которые на протяжении веков были частью традиционного уклада и культурного наследия казахского народа, передаёт Tengrinews.kz.

"Сегодня мы впервые отмечаем День казахского тазы и тобета. Тазы как национальная порода собак яв-

ляется неотъемлемой частью культурного наследия нашего народа и его традиционного уклада, входит в число семи сокровищ ("Жеті қазына"), олицетворяя верность, ловкость и силу. На протяжении веков тазы и тобет были верными спутниками человека в Великой степи и сегодня продолжают связывать нас с историей, традициями наших предков, с их трепетным отношением к природе родной земли", — написал Смадияров.

Отмечается, что Глава государства Касым-Жомарт Токаев уделяет особое внимание сохранению, развитию и международному продвижению тазы. По его поручению за последние годы в этой сфере проделана большая системная работа. Принят закон по вопросам сохранения и воспроизводства казахских пород. Казахстан стал полноправным членом Международной кинологической федерации. В 2024 году тазы получил предварительное признание на международном уровне, а Казахстан был официально закреплен страной происхождения этой породы.

"Сегодня наши тазы достойно выступают на крупнейших международных выставках, расширяется племенная база, все больше людей занимаются их разведением. Завершается строительство Национального центра казахских пород собак. Уважение к историческому наследию, национальным традициям, бережное отношение к природе являются конституционными ценностями нашей страны. Учреждение Дня казахского тазы и тобета — еще один важный вклад в популяризацию национальных пород собак", — добавил он.

СИМВОЛ КОЧЕВОЙ ЦИВИЛИЗАЦИИ

Казахские породы собак тазы и тобет — древнее национальное достояние и символ кочевой цивилизации Казахстана. Тазы у кочевников входило в число семи сокровищ «жеті қазына». Ей разрешалось заходить в юрту, а в морозы для нее шили специальные чехлы из кошмы.

Тазы — восточная борзая, отличающаяся невероятной стремительностью, выносливостью и грацией. Животное обладает уникальным зрением и способностью развивать огромную скорость на пересеченной местности.

Собака использовалась для охоты на лисиц, зайцев, барсуков и даже волков. Тобет — аборигенная крупная пастушья собака (волкодав), олицетворяющая силу, мужество и преданность. Тобет считался верным стражем семьи и имущества чабанов. Животное обладает независимым характером, абсолютным бесстрашием перед волком и развитым территориальным инстинктом. Собака предназначалась для защиты стад скота от хищников и охраны кочевья.

— Мы знаем, что тазы и тобет — выходцы из казахской земли согласно петроглифам. Для кочевого народа они были хорошими помощниками. Они очень умные и в поведении похожи на людей, например, могут обидеться при плохом обращении. В народе к ним относились как к члену семьи, и уделяли почетное место в доме, — отмечает руководитель Федерации национальной породы тазы «Asyl gazyna» Алмас Оралбек.

Важность сохранения древних казахских пород собак тазы и тобет стоит на национальном уровне. Ведь недаром подаренная собака символизирует дань уважения и преданности. Легенда гласит, что именно эти породы четвероногих животных помогали кочевому народу и спасали его от голода. Поэтому беречь и оставить породу в исконном чистокровном виде — главная задача казахстанцев.

Подготовила Г. Смагулова.

ҚОҒАМДЫҚ ТЫНДАУ

"Казахстанская промышленная компания Дайсен" ЖШС "Абай облысы Жарма ауданының аумағында орналасқан" Загадка"алтын кен орнын игеру үшін тау-кен жұмыстарының жоспарына" катысты ықтимал әсерлер туралы есеп бойынша қоғамдық тыңдаулар өткізеді

Әсер етуі мүмкін аумақ: Абай облысы, Жарма ауданы, Шалабай а. о.

«Загадка» кен орнының географиялық координаттары: 1. 49° 43' 9,31" С.Ш, 81° 31' 41,44" В.Д. 2. 49° 43' 9,7" С.Ш, 81° 32' 55" В.Д. 3. 49° 43' 6,8" С.Ш, 81° 32' 56,9" В.Д. 4. 49° 43' 9,7" С.Ш, 81° 33' 3,8" В.Д. 5. 49° 43' 9,91" С.Ш, 81° 33' 20,42" В.Д. 6. 49° 42' 49,58" С.Ш, 81° 33' 21,6" В.Д. 7. 49° 42' 48,08" С.Ш, 81° 31' 41,8" В.Д..

Қоғамдық тыңдаулар 2026 жылғы 12 қазанда сағат 15:00-де келесі мекенжайда өтеді: Абай облысы, Жарма ауданы, Шалабай ауылдық округі, Шалабай ауылы, Шалабай ауылы әкімдігінің ғимараты, Ж. Масалим көшесі, 13. Өзіңізбен бірге жеке куәлік болуы қажет.

Сондай-ақ қоғамдық тыңдаулар ZOOM платформасы арқылы бейнеконференция режимінде онлайн түрде қолжетімді болады: <https://us05web.zoom.us/j/89371512900?pwd=JdabXfHr7kzfIMW9ibUZk72aHs8wy.1>

Конференция идентификаторы: 893 7151 2900. Қол жеткізу коды: 0BykWN.

Тапсырыс беруші-инициатор: ТОО «Казахстанская промышленная компания Дайсен», Z05T2P4, Астана қ., Нұра ауданы, Тұран даңғылы, 55/6 үй, 69 пәтер, 241240024630, Чен Шучун. тел. +77054709866

Жоба бойынша құжаттама <https://ndbecology.gov.kz/> сайтында және «Абай облысының табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» ММ сайтында <https://www.gov.kz/memleket/entities/abay-tabigat> орналастырылған.

Ескертулер мен ұсыныстар <https://ndbecology.gov.kz> сайтында, сондай-ақ uprigr.abay@akimatabai.gov.kz электрондық поштасы арқылы қабылданады.

Қосымша ақпаратты жоба әзірлеушісінен алуға болады: «РУДПРОЕКТ» ЖШС, Астана қ., М. Жұмабаев даңғылы, 8, 2-қабат, тел.: 87054709866, e-mail: rudproject@mail.ru.

ОБЩЕСТВЕННЫЕ СЛУШАНИЯ

ТОО «Казахстанская промышленная компания Дайсен» проводит общественные слушания по Отчету о возможных воздействиях к «Плану горных работ для разработки золоторудного месторождения «Загадка», расположенного на территории Жарминского района области Абай»

Территория, на которое может быть оказано воздействие: область Абай, Жарминский район, Шалабайский с.о.

Географические координаты месторождения «Загадка»: 1. 49° 43' 9,31" С.Ш, 81° 31' 41,44" В.Д. 2. 49° 43' 9,7" С.Ш, 81° 32' 55" В.Д. 3. 49° 43' 6,8" С.Ш, 81° 32' 56,9" В.Д. 4. 49° 43' 9,7" С.Ш, 81° 33' 3,8" В.Д. 5. 49° 43' 9,91" С.Ш, 81° 33' 20,42" В.Д. 6. 49° 42' 49,58" С.Ш, 81° 33' 21,6" В.Д. 7. 49° 42' 48,08" С.Ш, 81° 31' 41,8" В.Д..

Слушания состоятся 12 октября 2026 г. в 15:00ч. по адресу: область Абай, Жарминский район, Шалабайский сельский округ, село Шалабай, здание акимата с. Шалабай, ул Ж. Масалима 13. При себе необходимо иметь удостоверение личности.

Также общественные слушания будут доступны в режиме онлайн посредством видеоконференцсвязи на платформе ZOOM: <https://us05web.zoom.us/j/89371512900?pwd=JdabXfHr7kzfIMW9ibUZk72aHs8wy.1>

Идентификатор конференции: 893 7151 2900 Код доступа: 0BykWN

Заказчик-инициатор: ТОО «Казахстанская промышленная компания Дайсен», Z05T2P4, г.Астана, район Нұра, пр. Тұран, д. 55/6, кв. 69, 241240024630, Чен Шучун. тел. +77054709866

Документация по проекту размещена на сайте <https://ndbecology.gov.kz/> и на сайте МИО ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования по области Абай» <https://www.gov.kz/memleket/entities/abay-tabigat>.

Замечания/предложения принимаются на <https://ndbecology.gov.kz>, а также по электронному адресу: uprigr.abay@akimatabai.gov.kz.

Дополнительную информацию можно получить у разработчика проекта: ТОО «РУДПРОЕКТ» г.Астана, пр. М.Жумабаева 8, 2 этаж, тел. 87054709866, rudproject@mail.ru.

ҚОҒАМДЫҚ ТЫНДАУ

«Казахстанская промышленная компания Дайсен» "Абай облысы Жарма ауданының аумағында орналасқан" Загадка"алтын кен орнын игеру үшін тау-кен жұмыстарының жоспарына"кешенді экологиялық рұқсат алу материалдары бойынша қоғамдық тыңдаулар өткізеді.

Әсер етуі мүмкін аумақ: Абай облысы, Жарма ауданы, Шалабай а. о.

«Загадка» кен орнының географиялық координаттары: 1. 49° 43' 9,31" С.Ш, 81° 31' 41,44" В.Д. 2. 49° 43' 9,7" С.Ш, 81° 32' 55" В.Д. 3. 49° 43' 6,8" С.Ш, 81° 32' 56,9" В.Д. 4. 49° 43' 9,7" С.Ш, 81° 33' 3,8" В.Д. 5. 49° 43' 9,91" С.Ш, 81° 33' 20,42" В.Д. 6. 49° 42' 49,58" С.Ш, 81° 33' 21,6" В.Д. 7. 49° 42' 48,08" С.Ш, 81° 31' 41,8" В.Д..

Қоғамдық тыңдаулар 2026 жылғы 12 қазанда сағат 16:00-де келесі мекенжайда өтеді: Абай облысы, Жарма ауданы, Шалабай ауылдық округі, Шалабай ауылы, Шалабай ауылы әкімдігінің ғимараты, Ж. Масалим көшесі, 13. Өзіңізбен бірге жеке куәлік болуы қажет.

Сондай-ақ қоғамдық тыңдаулар ZOOM платформасы арқылы бейнеконференция режимінде онлайн түрде қолжетімді болады: <https://us05web.zoom.us/j/83919048188?pwd=N3Jl121dquYHnpgn8Opbmd9wPt0pt9.1>

Конференция идентификаторы: 839 1904 8188 Қол жеткізу коды: 7irZK2

Тапсырыс беруші-инициатор: ТОО «Казахстанская промышленная компания Дайсен», Z05T2P4, Астана қ., Нұра ауданы, Тұран даңғылы, 55/6 үй, 69 пәтер, 241240024630, Чен Шучун. тел. +77054709866

Жоба бойынша құжаттама <https://ndbecology.gov.kz/> сайтында және «Абай облысының табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» ММ сайтында <https://www.gov.kz/memleket/entities/abay-tabigat> орналастырылған.

Ескертулер мен ұсыныстар <https://ndbecology.gov.kz> сайтында, сондай-ақ uprigr.abay@akimatabai.gov.kz электрондық поштасы арқылы қабылданады.

Қосымша ақпаратты жоба әзірлеушісінен алуға болады: «РУДПРОЕКТ» ЖШС, Астана қ., М. Жұмабаев даңғылы, 8, 2-қабат, тел.: 87054709866, e-mail: rudproject@mail.ru

ОБЩЕСТВЕННЫЕ СЛУШАНИЯ

ТОО «Казахстанская промышленная компания Дайсен» проводит общественные слушания по материалам для получения комплексного экологического разрешения к «Плану горных работ для разработки золоторудного месторождения «Загадка», расположенного на территории Жарминского района области Абай»

Территория, на которое может быть оказано воздействие: область Абай, Жарминский район, Шалабайский с.о.

Географические координаты месторождения «Загадка»: 1. 49° 43' 9,31" С.Ш, 81° 31' 41,44" В.Д. 2. 49° 43' 9,7" С.Ш, 81° 32' 55" В.Д. 3. 49° 43' 6,8" С.Ш, 81° 32' 56,9" В.Д. 4. 49° 43' 9,7" С.Ш, 81° 33' 3,8" В.Д. 5. 49° 43' 9,91" С.Ш, 81° 33' 20,42" В.Д. 6. 49° 42' 49,58" С.Ш, 81° 33' 21,6" В.Д. 7. 49° 42' 48,08" С.Ш, 81° 31' 41,8" В.Д..

Слушания состоятся 12 октября 2026 г. в 16:00ч. по адресу: область Абай, Жарминский район, Шалабайский сельский округ, село Шалабай, здание акимата с. Шалабай, ул Ж. Масалима 13. При себе необходимо иметь удостоверение личности.

Также общественные слушания будут доступны в режиме онлайн посредством видеоконференцсвязи на платформе ZOOM: <https://us05web.zoom.us/j/83919048188?pwd=N3Jl121dquYHnpgn8Opbmd9wPt0pt9.1>

Идентификатор конференции: 839 1904 8188 Код доступа: 7irZK2

Заказчик-инициатор: ТОО «Казахстанская промышленная компания Дайсен», Z05T2P4, г.Астана, район Нұра, пр. Тұран, д. 55/6, кв. 69, 241240024630, Чен Шучун. тел. +77054709866

Документация по проекту размещена на сайте <https://ndbecology.gov.kz/> и на сайте МИО ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования по области Абай» <https://www.gov.kz/memleket/entities/abay-tabigat>.

Замечания/предложения принимаются на <https://ndbecology.gov.kz>, а также по электронному адресу: uprigr.abay@akimatabai.gov.kz.

Дополнительную информацию можно получить у разработчика проекта: ТОО «РУДПРОЕКТ» г.Астана, пр. М.Жумабаева 8, 2 этаж, тел. 87054709866, rudproject@mail.ru.

ЖЫЛУ МЕН ҚАУІПСІЗДІК: ПЕШТІ ПАЙДАЛАНУДА САҚ БОЛАЙЫҚ

Күз-қыс мезгілінде тұрғын үйлерде пештер мен жылыту құрылғылары кеңінен пайдаланылады. Осы кезеңде өрт қауіпсіздігі талаптарын сақтамау үлкен қауіпке әкелуі мүмкін. Әсіресе пештің ақауы, мұржаның бітелуі және отты қараусыз қалдыру өрттің негізгі себептерінің бірі болып табылады.

Пеш жағар алдында оның техникалық жағдайын тексеріп, жарықтары мен ақаулары болса, уақытылы жөндеу қажет. Мұржаны күйеден тазалап, оның тартуын тұрақты бақылаған жөн. Пештің айналасында жанғыш заттар болмауы керек.

От жаққан кезде асығыстыққа жол бермей, қауіпсіздік шараларын қатаң сақтау қажет. Пешті жағу үшін тез тұтанатын сұйықтықтарды қолдану

өте қауіпті. Сонымен қатар жанып тұрған пешті қараусыз қалдыруға болмайды.

Жылыту маусымында тағы бір маңызды мәселе – көміртек тотығымен (иіс тию) уланудың алдын алу. Пеш дұрыс жанбаған немесе мұржа бітелген жағдайда улы газ үй ішіне таралуы мүмкін. Сондықтан бөлмені жүйелі түрде желдетіп, мұржаның жарамдылығын тексеру және улы газ датчигін орнату қажет.

Ата-аналар балалардың қауіпсіздігіне ерекше көңіл бөлуі тиіс. Балаларды пештің жанында қараусыз қалдырмай, сіріңке мен оттықты олардың қолы жетпейтін жерде сақтау қажет.

Қарапайым сақтық шараларының өзі үлкен қауіптің алдын алады. Әр тұрғын жылыту маусымына жауапкершілікпен дайындалып, өз үйінің және жақындарының қауіпсіздігін қамтамасыз етуі керек.

Құрметті тұрғындар! Өрт қауіпсіздігі талаптарын сақтаңыздар, пештерді уақытылы тексеріп, мұржаларды тазалаңыздар. Қауіпсіздікке немқұрайлы қарамаңыздар!

Өрт немесе төтенше жағдай кезінде 101 немесе 112 нөміріне хабарласыңыз.

Жарма ауданының Төтенше жағдайлар бөлімі ескертеді: жылы үй – қауіпсіз үй!

*Жарма ауданының
Төтенше жағдайлар бөлімі.*

АСҚА ШАҚЫРУ

Қалбатау ауылының тұрғыны болған аяулы жар, ардақты ана, асыл әже, немерелерінің сүйікті апасы Нағима Жұмақанқызының 40 күндік асына ағайын-туыс, құда-жекжат, көршілер мен ауылдастарды шақырамыз. Марқұмның 40 күндік асы 19 қыркүйекте сағат 12-00 де «ОА-ЗИС» (бұрынғы Азия) мейрамханасында берілетінін барша жамағатқа хабарлаймыз.

*Ас берушілер: жолдасы, балалары,
немерелері.*

Құрметті ағайын- туыс, құда-жекжат, дос-жаран, ауылдастар! Қалбатау ауылының тұрғыны болған, асыл ана, бірімізге аяулы туыс Мукашева Гульжанат Садыхқызының өмірден өткеніне 40 күн болады.

*Гульжанат, шаныраққа болдың пана
Жамандық қылмаушы едің ешбір жанға.
Амал не, жоқсың бүгін ортамызда
Еске аламыз сені баршамыз да.*

*Топырағың торқа болсын апай жан
Орын берсін Алла саған жұмақтан.
Қорғап қолдап аруағыңмен ұрпағыңды
Сақтай көрші Алла өзің жаратқан.*

Марқұмның рухына бағыштап берілетін асы 20 қыркүйекте сағат 12-де, «Шанырақ» мейрамханасында берілетінін барша жамағатқа хабарлаймыз.

Асқа шақырушылар: балалары, туыстары.

Қалбатау ауылдық округі әкімшілігі және ауылдық ақсақалдар алқасы өңірдің ардагер азаматтары **Танатаров Заманбек Мұқанұлы** мен **Асаубаев Рымжан Боранбайұлының** қазасына қайғыра отырып, марқұмдардың отбасы, бала-шаға,туған-туыстарына көңіл айтады.

Мерей той

ЕҢБЕГІ ЕЛЕНГЕН БІЛІКТІ БАСШЫ

Мәдениет – ұлттың рухын асқақтатып, елдің өткені мен бүгінін сабақтастыратын қасиетті сала. Осы жауапты бағытта сан жылдар бойы табанды еңбек етіп, ауданның мәдени-рухани өмірінің дамуына өзіндік үлесін қосып келе жатқан білікті басшының бірі – Жарма ауданының Мәдениет және тілдерді дамыту бөлімінің басшысы Асанова Маржан Әлімханқызы.

Биыл тамыз айында Маржан Әлімханқызы өзінің 50 жас мерейтойын атап өтті. Елу жыл – адам өміріндегі үлкен белес болса, осы ғұмырдың басым бөлігін елдің мәдениеті мен руханиятына арнау – үлкен еңбек пен жауапкершіліктің айқын көрінісі.

Еңбек жолын методист қызметінен бастаған Маржан Әлімханқызы мәдениет саласының қыр-сырын қарапайым маманнан басшылық деңгейге дейін жетік меңгерген тәжірибелі маман. Әр жылдары аудандық Мәдениет үйінің директоры қызметін атқарып, мәдениет ошақтарының жұмысына жетекшілік етті. Ұжымның ұйымшылдығы мен шығармашылық әлеуетін арттыруға, мәдени іс-шаралардың мазмұнын байытуға ерекше көңіл бөлді.

2015 жылдан бастап аудандық Мәдениет үйінің директоры қызметін атқарып, 2016 жылы аудандық мәслихат депутаты

болып сайланды. Бүгінде Мәдениет және тілдерді дамыту бөлімін басқарып, мәдениет, тіл саясаты, ұлттық құндылықтарды дәріптеу, өнер мен шығармашылықты қолдау бағыттарындағы жұмыстарды абыроймен атқарып келеді.

Маржан Әлімханқызының еңбегі елеусіз қалған жоқ. Ол облыс және аудан әкімдерінің Құрмет грамоталары мен Алғыс хаттарына ие болып, «Үздік мәдениет қызметкері» номинациясының иегері атанды. 2014 жылы «Мәдениет пен өнердің дамуына қосқан ерек-

ше еңбегі үшін» облыс әкімі сыйлығына ие болды. 2018 жылы Қазақстан Республикасының Мәдениет және спорт министрлігінің «Мәдениет саласының үздігі» атағымен марапатталып, Жарма ауданының 90 жылдығына орай «Жарма ауданына сіңірген ерекше еңбегі үшін» медалімен марапатталды.

2025 жылы қоғам дамуына қосқан айрықша еңбегі үшін «Жыл адамы» орденімен, сондай-ақ «Мәдениет майталманы» I дәрежелі дипломымен марапатталды. Биылғы мерейтойы қарсаңында Қазақстан халқы-

ның тілдері күніне орай Абай облысы әкімінің Алғыс хатына ие болуы да – көп жылғы еңбегінің лайықты бағасы.

Маржан Әлімханқызы – өз ісіне жауапкершілікпен қарайтын, талап қоя білетін, әріптестеріне бағыт-бағдар беріп, қолдау көрсете алатын білікті басшы. Қоғамдық жұмыстарға да белсене араласып, аудандық мәслихат депутаты ретінде әлеуметтік-мәдени мәселелердің шешілуіне өз үлесін қосты.

Қызмет пен отбасын қатар алып жүрген Маржан Әлімханқызы – екі баланың анасы. Отбасы жылуын сақтай отырып, елдің мәдениеті мен руханиятына қызмет етуі оның азаматтық болмысын айқындай түседі. Құрметті Маржан Әлімханқызы!

Сізді мерейлі 50 жасыңызбен шын жүректен құттықтаймыз! Ел игілігі жолындағы еңбегіңіз жемісті болып, абырой-беделіңіз арта берсін. Мәдениет саласындағы көп жылғы еңбегіңіздің жемісін көріп, шәкірттеріңіздің жетістігіне, әріптестеріңіздің құрметіне, отбасыңыздың қуанышына бөленіп, зор денсаулықпен ұзақ ғұмыр кеуіңізге тілектеспіз!

Ізгі ниетпен, Мәдениет саласының ұжымы.

Балалардан базарлық

Кенжебаева Жамиля Асхатқызы,
Георгиевка орта мектебінің
9-сынып оқушысы

Ақын болғым келеді

Ақын болғым келеді, тума талант,
Әр өлеңнен шашамын нұрлы шұмақ.
Қазақ деген жыр-өлеңді қастерлеген,
Әрқашанда танылып, болған мадақ.

Ақын болғым келеді, елге сыйлы,
Менің жұмыр жүрегім сөзді сүйді.
“Өлең-сөздің патшасы” екендігін,
Кіп-кішкентай жүрегім біліп-түйді.

Ақындықты жанымға серік еттім,
Шын жүректен беріліп, соған кеттім.
Ақын болып туылсам бұл өмірде,
Ақын болып өсуді нәсіп етсін.

Ақын болу-сөйлеп тұрып, үндемеу,
Ақын болу-көре тұра тілдемеу.
Пенделіктің қармағына ілінбей,
Адамдықтың аппақ туын жетелеу.

Бойымдағы бар қасиет даламнан,
Даралықты дәріптеген санама.
Жанып өтер жайшылықта егессең,
Бар талантым жақұттайын Жармамнан.

Өнер

Өнер деген – жүректегі жарық нұр,
Жан тербетер әсем әуен, нәзік жыр.
Шабыт келсе, шарықтайды қиялың,
Биік шыңға бастар арман, анық сыр.

Қылқаламмен бояу сөйлеп, сыр айтар,
Күй төгілсе, көкіректе мұң қайнар.
Сахнадағы шын сезім мен шындықты
Өнерпаздар жүрегімен жырлайды бар.

Өнер – мәңгі, уақыт оған бөгет емес,
Жан әлемге сұлулықтан өрнек егес.
Тарихыңды таңбалаған тасқа да,
Рухыңды асқақтатар келешекке көш.

Өнер барда, өлмес халық арманы,
Сөнбес үміт, жалын атар самалы.
Әсемдікке жетелейтін құдірет –
Өнер деген өмірдің де шам-шырағы.

Ана тілім

Тіл деген — тарихымның таңбасы еді,
Ғасырдан ғасырға өткен арнасы еді.
Бабамның аманатын сақтап бүгін,
Ұрпаққа жеткен асыл мұрасы еді.

Ана тілім — бұл асыл қасиетім,
Елімнің аманаты, өсиетім.
Тіл жоғалса — ұлттың үні өшеді деп,
Қастерлеймін мен оның қасиетін.

Әр тілде бір халықтың үні жатыр,
Әр сөзінде сан ғасырдың сыры жатыр.
Түрлі тілде сөйлегенмен, тілек біреу
Біздің тілде халқымның сыры жатыр.

Басқа тілде шүлдірлейді шаттанып,
Кейде өздері сол қылыққа мақтанып.
Кіріп келіп ортасына халқының,
Өз тілінде сөйлей алмай жасқанып.

Тілім менің дамылдамай, дамысын,
Әр жүректе асқақтасын намысы.
Ұлы халық ұлық тұтып өзіңді,
Мәңгілікке құрметтесін сөзімді.

ҚҰТТЫҚТАЙМЫЗ!

Құрметті Уалиева Мазрупа Шәкенқызы!

Сізді мерейлі 60 жасқа толған мерейтойыңызбен құттықтаймыз!

Сіз бар ғұмырыңызды өнер мен мәдениет саласына арнап, халыққа рухани нәр сыйлап, ұлттық өнерді насихаттауға өлшеусіз үлес қосып келе жатқан абзал жансыз. Әнді жүректен шырқап, өнерді өмірінің мәні еткен Сіздің шығармашылық жолыңыз – кейінгі буынға үлгі, мәдениет саласына қосылған сүбелі еңбек.

Өнер – халықтың рухани қазынасы болса, сол қазынаны ұрпақтан-ұрпаққа жеткізетін өнер иелерінің еңбегі қашанда құрметке лайық. Сіздің сахнадағы әрбір әніңіз, өнердегі әрбір ізденісіңіз көрермен жүрегінен орын алып, туған елге, туған жерге деген сүйіспеншілікті арттыруға қызмет етіп келеді.

Сізге осы жылдар ішінде мәдениет саласына сіңірген еңбегіңіз, өнерге деген адалдығыңыз бен кәсіби шеберлігіңіз үшін зор алғысымызды білдіреміз. Өнер жолындағы қажырлы еңбегіңіз ел игілігіне әлі де талай жыл қызмет ете берсін!

Алтыс – асу ғана емес, ақыл мен тәжірибенің, парасат пен кемелдіктің белесі. Осы айтулы жасыңызда деніңізге саулық, отбасыңызға амандық, көңіліңізге шаттық, шығармашылығыңызға шабыт тілейміз. Әрдайым абырой биігінен көрініп, ел-жұрттың ыстық ықыласына бөленіп жүре беріңіз.

Ізгі ниетпен, Мәдениет саласының ұжымы.

Редакцияның мекен-жайы:
070600, Абай облысы, Жарма ауданы, Калбатау ауылы,
Қабанбай к-і, 101/4үй

«Калба тынысы» газеті "Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігінің Ақпарат комитеті" республикалық мемлекеттік мекемесінде 2024 жылғы 2 ақпанда қайта тіркеліп, № KZ92VPY00086934 күзәлігі берілген.

Жарнаманың нақтылығына жарнама беруші жауапты.

Газет аптасына бір рет қазақ және орыс тілдерінде шығады.

Газет «Калба тынысы» газетінің компьютерлік орталығында беттеліп, Өскемен қаласындағы, Абай даңғылы, 20 үйде орналасқан «Печатное издательство – агентство «Рекламный Дайджест» ЖШС –де офсеттік тәсілмен басылған.

Тираж - 2100

Тапсырыс: №222

БАҚ –тың меншік иесі: ЖК «Арыххан»

Директор-Бас редактор Кәусар Арықханқызы.